

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 233.

V Ljubljani, v četrtek 13. oktobra 1887.

Letnik XV.

Konvertovanje kranjskega zemljiščno-odveznega dolga.

(Spisal deželni poslanec dr. A. Mosché.)

(Dalje.)

Poračunjenje z državo in komercialna ocena vzajemnih tirjatev, kolikoršne bi bile dné 1. januarja 1888, so podrobne razprave, s kojimi se ni pečala brošura, ker jej je bil edini namen, da sproži vprašanje o konvertovanji; naglašamo pa, da vzlic temu tudi načrt brošure predlaga s kompenzacijo zgorajšnjih 1.033.815 gld. 2 kr. in odpovedjo obrestljivim predplačam v znesku 641.441 gld. 52 kr., naj bi država dala deželi manj za gotovih 1.675.256 gld. 54 1/2 kr., česar gotovo ni prezrl pazljivi bralec. Vsekako so dotični predlogi „Unionbank“-e velike vrednosti ter olajšujejo izvršitev konvertovanja.

Oprti na avtentične podatke deželnega odbora in v zaupanji, da je „Unionbank“ prav računila, prevdariti hočemo še enkrat korist, ki bi mogoče navstale deželi iz take transakcije, in presoditi, kar bi morala za to žrtvovati.

V tem oziru priznavajo tudi ljudje, ki niso prijazni konvertovanju, da bi to dalo deželi takoj sredstva, s kojimi ne more razpolagati danes. Ti ljudje imajo proti temu sledeče pomisleke: Prvič bi se ne mogla ta sredstva takoj koristno porabiti in drugič bi moral bodoči rod to naenkratno izobilnost tem dražje poplačati.

Glasi se sicer neverjetno in naravnost grozovito, da bi dežela Kranjska še danes ne mogla koristno in plodovito porabiti svojih preostatkov. Vendar pa ostanimo pri tem stališču, kakor je napačen, in prajšamo samó, ali ne bi bilo priprosto znižanje deželne naklade za zemljiščno-odvezni zaklad samo ob sebi že velike koristi za deželo, da je nujna dolžnost vsacemu rodoljubu posvetiti vse svoje moči, da se doseže ta namen.

Vzemimo n. pr. veliko srenjo Ljubljansko in preiščimo, kake posledke bi imelo zanjo tako zni-

žanje naklad. Ljubljana plačuje neposrednega davka blizo 400.000 gld. na leto. Ko bi se deželna naklada skrčila od 16% na 10%, pripadlo bi na Ljubljano znižanje priklade v okroglem letnem znesku 24.000 gld.; s tem pa bi se lahko, ne da bi morali Ljubljanski davkoplačevalci primakniti jeden sam krajcar, v nekterih letih poplačala nova šola, in nekaj let pozneje tudi v zboljšanje zdravstvenih razmer mesta toli potrebno kanalizovanje.

Iz tega izgleda, ki more veljati tudi za vse deželne občine, je razvidno, da je mogoče s znižanjem zemljiščno-odvezne naklade ukrepiti deželne občine, ne da bi se pri tem nalagala večja bremena davkoplačevalcem.

Mislimo, da bi bila to koristna in plodovita poraba v časi, ko se nalagajo občinam skoraj nepremagljiva bremena.

Ob enem smo pa tudi mnenja, da naš davkoplačevalec še ni došel do onega vrhunca v blagostanji, da bi mogli smatrati za nesrečo znižanje davkov, ki se uvede njemu na korist, ako bi hoteli raje porabiti prihranitve v to, da se zmanjšajo davki.

Kako bi mogla dežela sama porabiti plodovito te preostatke, razpravili smo že v brošuri; sicer nas pa poučuje vsako deželnozborsko zasedanje, koliko plodovitega bi se še moglo in moralo storiti za deželo našo, kar je pa nemogoče, ker manjka sredstev.

Ako bi se ta sredstva porabila za splošno koristne namene, o čemur pa ni niti dvojiti pri vestnem našem deželnem zastopstvu, ne užival bi koristi teh osnov samó sedanj, marveč tudi prihodnji rod; zaradi tega je pa tudi pravično in primerno, da zadnji današnja generacija nekoliko olajša, ali bolje rečeno, da za skupno korist deli bremena sedanj z bodočim rodом.

(Dalje prih.)

Čehi in Nemci.

(Dalje.)

Mnogi Nemci na Češkem so spoznali potrebo, da se njihovi otroci učé češčine. Tako se je leta 1883 izmed 4754 nemških gimnazijcev učilo češčine 1455, in od 1770 rejalecev 401. Še več čeških dijakov učilo se je nemškega jezika. Dr. Rieger je sam javno izrekel: „Vsak omikan Čeh mora znati nemški.“

Zato se daljnemu opazovalcu toliko bolj čudno zdí vedno bolj rastoče sovraštvo med Čehi in Nemci, ki že stoletja skupaj živé. A temu so največ krivi nemški hujšakači à la Pickert, akoravno morajo priznati, da vlada in Čehi nepristransko postopajo. Sovraštvo so zasejali narodni fanatiki že na gospodarskem polji. Le vsled tevtonske agitacije izstopilo je 31. julija 1884. leta 27 zastopnikov nemških okrajev iz deželnega kulturnega sveta. Agitatorji na severnem Češkem škodovali so interesom nemškega prebivalstva. A to jim ni mar, da le dosežejo namen strankarskega terorizma!

Taki zagrizeni Nemci zaničujejo vsako češko besedico. Tako je pl. Plener govoril v češkem deželnem zboru: „Nemščina je več kakor deželni jezik, nemščina je državni jezik, in Češko je le del Avstrije.“ Ta stavek je popolnem napačen. Nemščina je sicer več kakor le deželni jezik na Češkem; nemščina je, kakor je grof Taaffe povdarjal v gospodski zbornici 15. oktobra 1885, „svetovni jezik, ki ne potrebuje postavnega varstva“. Toda o tem ni bilo govora v deželnem zboru v Pragi. Na Češkem in Moravskem nima nemščina niti za pičico več pravice, kakor češčina. Nemci na Češkem in Moravskem niso le Nemci sploh, temveč prebivalci teh dežel, na katerih razmere in posebnosti se morajo ozirati. V okviru teh dveh dežel imajo Čehi in Nemci enake pravice v uradu, šoli in javnem življenji. Ker se Nemci na Češkem toliko ponašajo s svojim svetovnim jezikom, je pač to njihova sreča, a nikakor ne zasluga.

LISTEK.

Iz potnih spominov.

(Dalje.)

Sedaj naj saj poskusim povedati, kaj sem videl v razstavi. Kataloga nimam, toraj kar nekoliko po dnevniku in iz spomina.

Prve sobe v razstavi so okrašene z mozaiki, dalje pa se vidijo podobe s čopičem naslikane in vmes manjši in večji kipi iz marmorja in brona. Nekoliko umotvorov naj tu navedem.

Z neko otožnostjo pa tudi zadovoljnostjo navdaja gledalec slika, ki se zove: „poslednja leta“. Starčki so tu videti v nekaki hiralnici, v kateri morejo mirno preživeti poslednje dni svojega življenja. Na drugi sliki pa je videti nekaj kaznjencev, ki so drug pri drugem priklenjeni na noge, pa toliko narazen, da se morejo prestopati. Dalje ugledam naslikano priprosto kmečko dekle s ceklami na nogah. Prav take so te ceklje, kakor jih nosijo po nekterih krajih na Gorenjskem, le malo manj zavihane so bile spredaj. Sicer pa so tudi tako podkovane, da so žebli še debelejši, kakor pri konjskih kopitih.

Zelo živahen je prizor, ki ga kažejo na veliki sliki tepče se laške babe. Skoraj se zdí človeku, da sliši njihov vik in krik, in boji se, da se sedaj, sedaj eni kri poodi iz nosu, kajti s povzdignenim škripetom je ena pripravljena, da vmes vdari. Za izvrstno sliko, kjer se kaže zeleno morje z malimi čolnici, dala je kraljica menda 30.000 lir. Nekaj čisto nenavadnega za nas vidi se na sliki, kjer duhoven v mašnem plašči ob altarni pregraji obhaja vernike, cerkovnik pa drži nad njim baldahin v podobi širokega, rudečepisanega dežnika.

Dva bronasta kipa predočujeta Jezusa, ko ga hudič skuša ob kraji gore. Drug tak kip kaže rabeljna, ko Jezusa slači. Na tleh leži velikansk bronast umotvor: razbojnik na križi. Občudovati se morajo na vseh teh kipih natančno izražene žile in kite.

Kaj pa ona na rokah in nogah na skalnato pečino priklenjena in privezana revica tam v kotu, ktera tako željno zrè doli proti središči združene Italije? Pred onim kipom stojimo, o katerem je bilo že pri odprtji benečanske razstave govorjeno tudi po slovenskih listih. Laške predznosti in nenasitljivosti umotvor je to: nerešena Istra. Spodaj ima vsekán razločni napis: Soror tua!

Tam nekje je zopet videti naslikan razjarjen

Garibaldinec z razgaljeno rudečo srajco in pisanim robcem okoli vratu. Ne daleč proč pa vihti razgrajajoč belgijsk anarhist kladvo v roci.

V razstavi je videti tudi podoba Kajnova, potem Kristus v grob položen in sv. Marjeta.

Idilična je slika, kjer se stari možje grejejo in pomenkujejo pri plapolajočem ognji. Groza pa spreleti človeka pri krvavi sliki: umor na cesti. Ravno tak, če ne še mučniši vtis mora napraviti na gledalca ona slika, kjer zblaznela ženska, na tleh krvaveča, divje zrè v neizmerno daljavo. Še na drugi taki sliki pa se vidi gosposka ženska, ležeča na železničnem tiru. Solnčnik leži razpet na drugem tiru, proti njej pa se bliža železni hlapec. Pa kmalu se duh človekov umiri, če se le oko ozrè na pobožnih romarjev veliko trumo, ki za malim banderom koraka proti svetemu kraju. Še bolj pa se srce povzdigne kvišku, ko zapazi oko Leona XIII., še kardinala, pobožno klečečega pred podobo Marijino.

Po tolikih in tako raznovrstnih vtisih se je bilo treba malo oddahniti na prijaznem in z vodometi poživiljenem vrtu, na katerem stoji tudi zelo prostorna in lepa koncertna dvorana. Tam blizu imajo zaprtega črnega slona, zunaj pod košatim drevsom pa imajo v žienati ograji vjetih nekaj

„Veliko zlo nemškega naroda na Češkem“, kakor trdi dr. Knotz, „je tudi zatiranje nemških šol.“ Toda resnica je le to, da se Čehi upirajo šolam nemškega „šulvereina“. Prvotni namen tega društva je po pravilih, da podpira revne nemške občine in nemške šole v mešanih krajih. Ta namen sam na sebi gotovo ni slab. Ali v resnici nemški „šulverein“ zasleduje druge namene. Z verskega stališča je to društvo vdano verskemu indiferentizmu, z narodnega stališča pa je sovražno drugim narodnostim. Glavni njegov namen je sedaj, da vabi nemške otroke v svoje šole. Načelnik nemškega „šulvereina“ v Avstriji, državni poslanec dr. Weitlof, je ustanovnik „nemškega kluba“, ki noče pridevka „avstrijski“. Uradno je dognano, da so v mnogih šolah nemškega „šulvereina“ nemški otroci v večini.

Sploh so vse tožbe o zatiranju nemškega šolstva neosnovane; na Češkem in Moravskem je ravno nasprotno resnica. Na Češkem je 62-79% Čehov in 13-17% Nemcev; ljudskih in meščanskih šol s češkim poučnim jezikom je 55%, z nemškim pa 45%. Na Moravskem je 70-41% Čehov in 29-38% Nemcev; ljudskih in meščanskih šol imajo Čehi 67-8%, Nemci 29-9%. Te številke dokazujejo, da se Nemci ne morejo pritoževati glede ljudskih šol.

Ravno tako neopravičene so tožbe Nemcev glede višjih šol. Na Češkem je bilo 1885. leta 56 gimnazij, 25 z nemškim in 31 s češkim poučnim jezikom. Še ugodnejše so razmere za Nemce na Moravskem. Tu je 20 gimnazij, od teh 15 nemških, tri so češke, dve pa ste polovičarski. Enaka je z rejalkami. Na Češkem je 10 nemških in 12 čeških rejalk; na Moravskem pa je 12 nemških in štiri češke. Je-li nemštvo v nevarnosti?

Vrsta nemških tožb o zatiranju je dolga. Pritožujejo se tudi, da državna uprava ni pravična glede jezika. V gospodski zbornici tožil je o tem dr. Unger. Očital je vladi, da se premalo upira narodnim strankam, ki „hočejo upravo kolikor mogoče spraviti v roke svojih pristašev“. Vsled tega „moral bo izginiti izvrstni duh, ki navdaja avstrijske uradnike. Ti so doslej ne glede na narodnost imeli pred očmi le koristi države ter se ozirali na postavbo in občni blagor, ne pa na narodnostne simpatije in antipatije.“

Kar je predsednik avstrijskemu državnemu sodišču pogojno izrekel v gospodski zbornici, to so skušali v zbornici poslancev nemški zastopniki s Češkega podpreti s konkretnimi dokazi. Plener, Heilsberg in tovariši so trdili, da oblasti ne skrbé za varnost Nemcev, ker jih hoče vlada potisniti s prejšnjega stališča v državi. Poslanec Knotz trdil je 19. oktobra 1885 v državnem zboru, da „vlada in redarske oblasti zapirajo oči proti nevarnostim Nemcev“. „Pod krinko sprave in enakopravnosti je vlada zanetila narodnostni prepir“ itd.

Te neopravičene napade na vlado in njene organe, posebno pa na ces. namestnika, FML. bar. Krausa, zavrnil je odločno ministerski predsednik grof Taaffe. Obsojati moramo izgrede, ki so se vršili v zadnjem časi med Nemci in Čehi na mnogih krajih; vendar pa ne smemo surovosti in strasti

posameznikov zapisati na rovaš celega naroda. Prepripi so bili in ostanejo med pivci. Nemška opozicija pa ne more dokazati vladi, da ne izvršuje svoje dolžnosti. Prvo vlogo v prepiru med Nemci in Čehi igrajo židje. Nemško časopisje je z malimi izjemami v rokah židov. Ti vodijo liste in neté prepir, ker jim donša dobiček. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. oktobra.

Notranje dežele.

Načelnik *poljskemu klubu*, državni poslanec dr. Groholski, prišel je vzlic svoji bolehnosti v državni zbor, kjer so ga pristrčno pozdravljali od vseh strani. Upajo, da se mu posreči doseči sporazumljenje Poljakov s Čehi glede postopanja proti naučnemu ministru.

Tržaško iredentovsko časopisje prepeva veličansko slavo Crispiju, da je toliko dosegel pri železnem kancelarji. Imenujejo ga pokrovitelja iredente, ki se gotovo ne bo nikdar dal pregovoriti, da bi se odpovedal tirjatvam Italije nasproti Avstriji in Slovanom, ter izražajo upanje, da bo kmalu dobila Italija s pomočjo Nemčije svoje „naravne“ meje. — Prašamo, ali ni sredstva v Avstriji, ali je ni postavbe, da bi se tem „patrijotičnim“ (?) kričanjem za zmeraj zaprla široka usta, da bi se jim pokazala vrata v zaželjeno Italijo?

Dopolnilne volitve v državni zbor v St. Pöltenu vršile se bodo dné 13. t. m., v Příbramu dné 15., v mestnem okraji Tarnovskem dné 20. in za veliko posestvo v istem volilnem okraji 25. t. m.

Hrvatski ban odpotoval je na željo ministra Tisze na Dunaj, kjer se je zadrževal več dni. Pravijo, da je hotel tam primerno vplivati zaradi znane Zagrebske pritožbe.

Vnanje države.

Pri *bolgarskih* volitvah bilo je 24 oseb usmrtenih, 30 ranjenih. Srditost na obeh straneh je velika. V Plevni hoteli so baje vladi nasprotni volilci oropati državno blagajnico. Po drugih poročilih je mrtvih in ranjenih na stotine. Bojé se, da bodo nastali še mnogi krvavi prepiri. Nasprotné stranke postaviti hočejo spomenico o imenovanih vladnih pritiskih ter jo objaviti in razposlati evropskim velešilam. Pri volitvah propali so med drugimi tudi Radoslavov, Karavelov, Slavejkov in Cankov. V vshodni Rumeliji vdeležili so se volitev tudi Turki in Grki.

Kako da sodijo *ruski* krogi o bolgarski zadevi, razjasnuje „Times“ z dopisom nekega Petrogradskega diplomata: „Bolgarsko vprašanje suče se vedno v istem nesrečnem kolobarju, in zadnji turški predlogi tega niso predrugčili. Ni ga sredstva, s katerim bi se mogla Bolgarija priversti do tega, da bi se uklonila ruski politiki. Ničesa dejanjskega ni mogoče storiti, dokler ne bodeta izpodrinila Ferdinanda in današnja bolgarsko vlado ruski in turški komisar. Ker pa gospodje v Sofiji nočejo iti prostovoljno, ni ga pota, po katerem bi se mogla Rusija rešiti iz te zedrege, kajti niti Rusija, niti Turčija ne mislite uporabljati silnejših sredstev od nedolžnih diplomatskih not in pretenj. Edino upanje za Rusijo je bolgarska vstaja zoper tamošnjo vlado...“ — Car prišel bo dné 17. t. m. v Petrograd. Potem bo pa odpotoval za dlje časa s celo svojo družino v Moskvo, kjer se v tamošnjem Kremli delajo že ve-

likanske priprave. — „Moskovskije Vjedomosti“, ki so lastnina Moskovskega vseučilišča, oziroma naučnega ministerstva in ktere je imel ranjki Katkov v najemu, dali so v zakup na dvanajst let pričenski z dnem 1. januarija 1888 bivšemu vredniškemu tajniku Katkovemu, publicistu Petrovskemu.

Postopanje *Nemčije* v zadnjem časi razburilo je zelo ruskega cara. Diplomatskim potom dokazali so caru, da je Bismarek gledé Bolgarije nož, ki reže na obeh straneh. Ta okoliščina pa je pripomogla, da so zelo izpodkopana tla, na kterih stoji Giers. V vladnih krogih menijo, da se bo sam odpovedal svoji službi. — Vsi nemški ministri izimši Bismarcka so sedaj v Berolinu, ter marljivo izdelujejo gradivo za bodoči deželni zbor. — Državni zbor sešel se bo pa meseca novembra, kakor je bilo to določeno pred tedni. — V Lipskem obsodilo je državno sodišče anarhista Neveja na petnajst let ječe, ker je pošiljal neopravičeno streljivo in lista „Freiheit“ in „Rebell.“ Petnajst let ječe je največja kazen, ktero določuje postava za ta zločin.

Angleška glasila Gladstone-ovcev in liberalne unije, ki je spojena s Tory-stranko, protivijo se najodločnejše zvezi z *Nemčijo* in *Italijo*. Vlado svrijo, naj se ne meša v kontinentalne zadeve, ki jej nikdar ne bodo donšale koristi. — Pri tem pa se je poizvedelo od neke strani, da se je Anglija že za časa Gladstoneovega ministerstva pogajala z Nemčijo gledé Maroka za slučaj smrti maročanskega sultana. Dogovorilo se je neki, da bo pri tej priliki dobila tudi Francija kos maročanskega ozemlja.

Francoski ministerski predsednik Flourens sprejel je italijanske pooblaščenca Eleno, Luzzattija in Branco zaradi trgovinske pogodbe. — Caffarel zatožen je na podlagi treh točk: 1. Ker se je podpisoval na menice polnim naslovom kot podpoveljnik vojnega generalnega štaba; 2. ker je kupčeval z dekoracijami, in 3. zaradi goljufije, ker je kupoval konje po 10.000 frankov ter jih še isti dan potem prodajal za 6000 frankov.

Italijanska duhovščina v južni Italiji nabira podpise za peticijo, v kateri prosi narod kralja, naj podeli papežu Rim kot darilo za njegovo zlato mašo. — Papež Leo XIII. rekel je zadnje dni v zasebni avdienci, da je rešitev rimskega vprašanja nemogoča, ako se mu ne odstopi Rim; vzlic nasprotnim zatrjevanjem Crispijevim obravnavala se je ta zadeva v Friedrichsrhu.

Angleški listi se zelo hudujejo nad *irskim* državnim pravdnikom, ki je tako slabo podprl svojo javno obtožbo zoper Dublinskega župana Sullivana, izdajatelja lista „Nation“. Po angleškem pravu mora biti namreč vsaka najmanjša točka obtožnice vsestransko utrjena. Državni pravdnik pa tega ni storil, zaradi tega je moral policijski sodnik oprostiti lerd-majorja. Slednjega spremil je narod, kakor smo že poročali, navdušeno iz sodišča v mestno hišo. Tukaj pa je govoril Sullivan javno zbranemu ljudstvu o „irski zmagi nad Anglijo“.

Španska vlada poslala je evropskim velešilam okrožnico, v kateri poprašuje, ali bi se hotele države vdeležiti skupnega posvetovanja o maročanskem vprašanju. Nemčija je odgovorila, da stori to rada, ako ostale vlade ne odklonijo predloga.

Danija se oborožuje. Vojni minister Bahnson zahteva za utrdbe na suhem 31,671.000 kron za dōbo petih let in za utrjevanja na morji 15,005.600 kron za dōbo sedmih let. Poleg tega odločenih je za pomnožitev mornarice blizo devet milijonov kron; letni stroški za vojne namene znašajo 22 milijonov. Levičarji državnega zbora, kojih je 74, odločevali bodo o osodi teh predlog, kajti desna stranka ima samo 25 glasov.

tujih živali. Med njimi pa se mora seveda tudi paropic prekučevati tam okrog.

Povrnivši se zopet v razstavo, ogledam si sobe, kjer so razobešeni razni stavbarski načrti. Med temi so nad vse zanimivi posnetki posameznih olepšav in okraskov cerkve sv. Marka. Nekdo mi tu izroči rumenkast francoski tiskan list, iz kterega toliko spoznam, da je na prodaj cela izdaja velikanskega dela „La Basilique de Saint Marc“ z vsemi ilustrovanimi prilogami za 2333 frankov. No, si pravim, malo bom že še počakal, predno si to omislim.

Dalje je sobana, kjer je razstavljena raznobarvana porcelanasta posoda, posebno velike vaze in vrči. V posebnem oddelku je tudi umetno izrezljana sobna oprava, lesketajoči se lestenci in podobno.

Prideš zopet v sobe, v kterih so razobešene dragocene slike in mnogoteri kipi. Tu je naslikana mlada ženska, ki ima take uhané v ušesih, kakoršna so nazobčana kolesa pri navadni stenski uri. Dalje se vidijo tam pogumni vojaki, ki na Casamicijoli rešujejo podsute. Izvrstno je pogojena misel: bogastvo in uboštvo pokazati v dveh malih kipih, ki drug poleg drugega stoječ kažeta dve dekleti, prvo iz premožne, drugo iz revne hiše. Prva se gizdavo šopiri, druga pa je videti v kljub borni svoji obleki vendar-le prav zadovoljna. Srčna zadovoljnost poleg

velikega uboštva se vidi tudi na dveh Neapolitaneih, kterima so sicer že pogledala koščena kolena skozi hlače, pa vendar še veselo drgneta ob stare gosli. Neka slika predočuje tekmovalje gondolirjev, druga zopet ples treh laških deklet, ki se za roke drže skupaj, poleg njih pa jim dva znak ležeča otroka radostno ploskita z nežnimi ročicami.

(Dalje prih.)

Govor prof. dr. Čwiklinskega.

Nad grobom blag. spom. prof. dr. Sigismunda Węclewskiego. *)

Roka gospodova nas je zadela.

Niso še predoneli glasovi žalosti in bolesti zaradi smrti moči, duha in dela, kojih smrtni ostanki bili so nedavno položeni v senci kraljevega gradu; niso še obmolknili naši tužni klici in tožbe zaradi izgube Bogu prijetnega duhovnika-zgodovinopisca, od kterega sta komaj pred nekimi meseci vzela slovo na tem prostoru po zgovornih možeh dežela in narod — in zopet moramo sipati gomilo zraven druge nad ostanki mož višje mere in veljave. V teku enega, v teku zadnjega meseca je izgubila nauka poljska tri vrle boritelje. Izguba ta je tem britkejša,

*) Glej 199, 200 in 201 šte. „Slavenca“.

kajti nagloma in nepričakovano zmanjšala je samo ob sebi majhno število poljskih učenjakov. Skoraj istočasno pobrala je neizproslija smrt dva člana Krakovske sestrice. In glejte, stojimo tu zopet nad krsto enega iz dostojnikov, ki je bil dika našega vseučilišča.

Padel je mož, o kterem res moremo trditi: unus instar multorum, eden, ki je veljal za mnoge; padel je mož, ki je z ljubljanim rimskim pesnikom mogel reči: „non omnis moriar“, ne bom zamrl popolnoma.

Prof. Sigismund Węclewski blagega spomina ni iskal niti želel je razglasa, slave, dostojanstev; sila in moči svojega duha posvetil je izključno in edino dolžnostim učiteljskega poklica ter natančni delavnosti preiskovalca. Ali njegov trud in delovanje prinesla sta mu sad, postala sta glasna, kajti okrašena sta bila z ljubeznijo do Boga, pravde in domovine.

Trud donša potrpežljivost, potrpežljivost skušnjo, skušnja pa nadejo — pravi pismo.

Potrpežljivosti izučil se je Sigismund že v mladostnih letih, v trdi šoli življenja, v onej deželi davne republike, v kateri se je rodil ter izobrazil; a potrpežljivost ter mravljina delavnost, vstrajnost in moč duše zgodaj so obogatile ne samo njegovo vednost, marveč tudi ob enem njegovo skušnjo. In po tem potu je vtrdil v sebi nadejo, pridobil je vero v prihodnost in upanje dobrega vspeha svojega

Maročanskemu sultanu obrnilo se je na bolje, kakor smo že včeraj povedali. Najnovejša poročila potrjujejo sicer to vest, vendar pa pristavljajo, da ni upati popolnega ozdravljenja. Nikdar več ne bo mogel vladati, kajti vsled zastrupljenja otrpnili so mu vsi udje. Zavdala mu je neka tuneška odaliska.

Poročila iz **Afganistana** o osodi Ejuba kana nasprotujejo si popolnoma. Komaj smo zvedeli, da je prišel pretendent v Ghazi, da je toraj sredi svojega prijateljskega rodu Ghilzaia, že pripoveduje brzjav, ki veže Azijo in Evropo, o smrti Ejubovi. Brat njegove prve žene je neki povedal, da je trpel svak njegov v puščavi grozno žejo ter da je najbrže tam poginil. Dostaviti nam je temu, da je ta vest iz angleškega vira, to je toliko, da poročilo ni posebno verjetno.

Neguš **abesinski** pooblastil je ruskega kozškega hetmana Ašinova, da med kozaki nabira prostovoljce za abesinsko armado. Ašinov je srečen pri tem poslu, kajti oglasilo se jih je ogromno število, ki hočejo poskusiti svojo vojaško srečo v Afriki.

Izvirni dopisi.

Cirknica, 9. oktobra. Oktobra prvi dan nepozabljen ostane v kroniki Cirkniški. Imenitnega tega trenutka bo se spominjal sedanji rod tudi čez petdeset let. Nadopolna mladina pravila bode — osivela se vé — zarodu bodočemu o izvanredni slavnosti v prvi dan oktobra leta 1887.

Okolu 260 števil najdeš na pročeljih bivališč naših tržanov; a na jedni hiši samo zarezano v zvonki kamen letuico leta tekočega.

To poslopje je lepota prostranemu trgu, urejeno je po sedanjih zahtevah in prav pripravno svojemu namenu. Sredi Cirknice stoji na glavni ulici, od daleč že zagleda je opazujoč potovalec.

Glej! to je naša nova šola.

Pred 50 leti našel si tū in tam na deželi kako pritlično šolsko zavetje (pribezališče za silo). Školnika si malokje srečal. Mnogi naših očetov niso poznali ne črtala ne pisala. Marsikteri župan posluževal se je pri svojih zapisnikih na omariči križev, krevelj in kolov, kakor župan in krčmar na Obrhku.

Vendar vse napreduje, velikansk napredek je na šolskem polji. No, mi se bližamo dvajsetemu stoletju. In da storimo svojo dolžnost, da bodemo z lahka rekli „non frustra laboravimus“ — na to delamo sedaj z vsemi mogočimi stroji — „nulla dies sine linea“ — na ta rek naperjene so vse naše sile in moči.

Minoli ponedeljek bil sem v Podplivnici. Potovaje nazaj snidem se z možem stare korenine, ki ima že osem težkih križev na ramenih in je videl še Francoza v deželi. Marsikaj se meniva pred bučelnjakom . . . „E gospod, lahke so letos, vzdihne, lahke; še za-se niso nabrale. Pa mene bodo pustile. Več ne morem tako za njimi. Na drevje mi kar v kolenih ne dá. Bomo šli pod važo.“ — Prideva do učilnice. „Takrat nas niso gonili v šole. Hodil je vanje kdor se je sam silil. Jaz sem hodil v Cirknico, eno zimo pa v Ribnici. Popreje je bil pouk v branji v Jiričevi hiši; na to so pa kapelanijo, ki je bila pri

truda, s katerim je hotel pripomoči k boljši prihodnosti.

Ko je Sigismund Węclewski zapuščal šolske klopi, da bi se podal na vseučilišče — bilo je to v petem desetletji tek. stoletja — postale so naše zadeve in razmere pod prusko oblastjo malo ugodnejše; v Poznanji razvilo se je nenavadno slovstveno in znanstveno gibanje; združevali so se resnobni misleci, veljavni pisatelji. Sigismund Węclewski, akoprav še mladenič, razumel je, da prerod more se vtrditi in okrepiti le po pravi in odvetni odgoji mladega pokolenja.

Kakor mnogo drugih, malo starejših ali pa enovrstnih mož, kot Cigielski in Malecki, Barwinski in Motty, izvolil si je tudi on s svojim starejšim bratom učiteljski poklic in lotil se z vso vnetostjo studij klasične filologije, goječ pri tem s posebno ljubeznijo domače slovstvo.

Malo potem, ko je odlično dokončal izpite, pričel je trudapolno ali hvaležno službo učiteljsko na gimnaziji v Poznanji. Vendar so se hitro v Poznanjskem spremenile one ugodnejše razmere in okoliščine. Illos tuit ille caducus, cvet, ki se je tako lepo bil razevel, zgodaj, prezgodaj je vsahnil — krivi pa nismo bili mi. (Konec prih.)

tleh, dvignili za eno okno, in zgoraj so stali gospodje, spodaj smo pa mi otroci zahajali. Ali tisti časi so minuli. Vlade jele so se zanimati tudi za pričetni pouk. Postave začele so siliti deco k izobraževanju. Stariši radi ali neradi morali so svoje otroke pošiljati v šolo. Popreje malo da ne prazni šolski prostori postali so na jedenkrat pretesni. Treba je bilo učilnice širiti, dvigovati in popolnovati, kakor velevala „dih časa“. To narekovala je postava, to je zahtevalo vedno množenje ljudstva.

Zlasti dve sobi imela je naša četverorazrednica do sedaj neprilичni in premajhni. Naraščaja pa vedno več! Postavimo, leta 1886 umrlo jih je 78, a rodilo pa 175. Kaj storiti?

Novo prostorno šolo, pa je.

Toda za to trebalo velike požrtvovalnosti. Leto in nekteri dan delalo se je na tem novem domovanju krilatih modric. Faranje dovažali so kamenje, pesek, opeko; pomagali, kjer se je dalo z roko pomoči; pa tudi v denarjih bilo je treba težke tisočake šteti. Taka reč stane truda, napora, ako hočeš kaj stalnega,kusnega in priličnega napraviti. Vsak čas zapazil si mimoidoče nadzorovati to delo ali g. K. Dermelja, ali g. Šerkota, g. Pogačnika in druge. Vsem bila je stvar močno pri srci.

Danes, hvala Bogu, skrbi, težave, trud, zopernosti, vse, vse je prebito! Nova naša šola pod streho!

To poslopje ponosno stoji. Ima štiri prostorne in svetle šolske sobe — pritlično prvi razred, v prvem nadstropji pa druge tri. Na južno-vzhodni strani zdolet je stanovanje šolskega vodje; zgoraj dve sobi za dva učitelja.

Sedaj vrtajo zadej še vodnjak. Vrt malo preveč stisnen, je letos nekoliko duška dobil. Blagorodna gospa vdova Obreza podarila je nekoliko sveta. Želeti bi bilo, da bi se raztegnil do naravne meje — do poti! (Konec prih.)

Iz Celovca, 10. oktobra. Novo vodstvo v bogoslovji je pričelo svoje delovanje, in ker nasprotniki in njihovi časniki niso proti novim voditeljem v semenišči mogli s svojimi surovimi in hudobnimi napadi ničesa opraviti, za to pojemlje njihov boj proti udom J. R. Ves hrup naših sovražnikov in vse resolucije liberalnih občinskih zborov niso upognile jeklene volje našega vrlega višjega pastirja; temveč vse to je koristilo, da se ljudstvo katoliško na Koroškem še bolj okleplje svojega vladike, ki hočejo več in zvestih gospodov poslati v vinograd Gospodov. Bogoslovcev je do zdaj 54 vsprejetih — med temi tudi obilica Čehov. — Na dijaškem zavodu „Marianum“, za ktere ga so naš požrtvovalni knezo-škof najeli dve veliki prostorni hiši, je 59 učencev, lani jih je bilo le 27. Potemtakem se bo že velikemu pomanjkanju duhovnikov opomoglo.

Slovstvo.

Rječnik hrvatsko-slovenski.

Za slovenske svoje članove izdala „Matica Hrvatska“. Zagreb. Naklada „Matice Hrvatske“ 1887. V 8°, str. XVII + 66.

Ne samo udom „Matice Hrvatske“, nego vsem izobražencem slovenskim, ki čitajo hrvatsko knjigo, je dobro došla knjižica pod zgornjim naslovom. Namen tega slovarčka nam pojasni uvod, ktere ga tū ponatisnemo:

Ovaj rječnik napisao je prof. dr. A. Musić, a „Matica Hrvatska“ namjenjuje ga evo slovenskim članovom svojim. Videći naime, da svakom godinom sve više Slovenaca k njoj pristupa, smatrala je „Matica Hrvatska“ svojom dužnošću, da im poda sredstvo za lakše i bolje razumijevanje svojih knjiga. Ovaj rječnik dobit će na dar svaki Slovenac, kad se među članove njezine upiše. Osim toga može ovaj rječnik poslužiti još i toj svrsi, da hrvatsku književnost u obće učini Slovincem lakše pristupnom. Medjusobno upoznavanje može samo učvrstiti onu liepu slogu, koja od vajakada spaja hrvatsku i slovensku braću, duševna sveza s najbližom braćom može samo podati nove snage u borbi za sretniju budućnost. Naročito mogu Slovenci premu čišćemu in naprednijemu hrvatskomu jeziku svoj književni jezik obrazovati, a bujnije razevita književnost hrvatska može im naknadjavati ono, čega sami u svojoj književnosti još nemaju, i biti primjerom, za kojim se i oni mogu povoditi. Osobitu vrijednost za Slovence ima znanstvena književnost hrvatska, naročito sada,

kad se slovenskomu jeziku stalo širiti područje u školi i uredu, koji je hrvatski jezik već odavno osvojio.

Ali prije svega namijenjen je ovaj rječnik, kako je spomenuto, slovenskim članovom „Matice Hrvatske“, da mogu lakše i bolje razumijevati knjige, koje im ona podaje, a među njimi naročito i narodne pjesme, koje će doskora početi izdavati, zašto su i običnije turske rieči (zvjezdicom označene) u rječnik primljene. U tom smislu neka se rječnik i prosudjuje. Nema sumnje, da će se rječnik gdje-komu činiti premalen, gdje-komu preobširan, a riedko će tko pomisliti, koliko je truda trebalo, dok se i takav sastavio. No nedostaci, bez kojih takav pokušaj ne može biti, uklonit će se moći samo s pomoću onih, kojim je rječnik namijenjen. Zato „Matica Hrvatska“ moli svakoga, tko čitajući hrvatske (a napose „Matičine“) knjige s ovim rječnikom u njemu na kakav nedostatak nadje (naročito ako koje rieči nema), da ga ili tajniku „Matice Hrvatske“ ili sastavljaču rječnika priobči, da se, ako igda do II. izdanja dodje, može izpraviti.

Naert slovnice hrvatske izporedjene sa slovenskom, koji se pred rječnikom nalazi, ako i jest kratak, sadržava ipak najznatnije razlike između hrvatskoga i slovenskoga jezika te će Slovincu, koji počinje hrvatski čitati, dobro doći, a poslije toga bit će najbolja hrvatska slovnica za Slovence marljivo čitanje hrvatskih knjiga.

Izpunjujući evo „Matica Hrvatska“, što je slovenskim članovom svojim odavna obećala, želi samo još, da bi ovo djelece urodilo liepim plodom na sreću jednoga i drugoga plemena.

Potem sledi: „Kratek načrt hrvatske slovnice primerjene s slovensko“, str. V do XVII. Na to slovar do str. 63.

Pridejan je še: „Izvadak iz pravila „Matice Hrvatske“, in slednjič imenik „nakladom „Matice Hrvatske“ izišlih knjig, kjer čitamo na konci še to-le naznaniło:

Da bi novi članovi Slovinci „Matice Hrvatske“ što lakše nabavili i one knjige, koje je „Matica Hrvatska“ dosad izdala, pripravna je „Matica“ do uskrsa buduće godine 1888. svakomu članu Slovincu dati sve knjige od svake godine, koje ima još u zaliki (a to su godine 1881., 1884., 1885. i 1886.), za obični prinos od 3 fr. za svaku godinu; a sve ostale „Matičine“ knjige za polovicu obične knjižarske cienne.

Kolikor bolj od nemške in laške strani na nas prežé, toliko rajše bodo Slovenci na literarnem polji segali po plodovih svojih rodni bratov, tem bolj, ker po svoji tehtnosti ne zastajajo, marveč v mnogih obzirih že presegajo izdelke bahastih nemških piscev. Podpirajmo raje domače dobro blago, kakor da bi nove pošiljali na tuje.

Tudi mi upamo z odborom „Mat. Hrvatske“, „da bude ovo djelece urodilo liepim plodom na sreću jednoga i drugoga plemena“.

Domače novice.

(Presvitli cesar) podaril je pogorelcem v Ribnici 500 gold. podpore.

(Cesarjevič Rudolf in Štefanija) mudila se bodeta ob priliki njujinega prihoda v Gradec dne 24. t. m. tudi nekaj ur v Mariboru, kjer so se zaradi tega že pričele slavnostne priprave. Obiskala bodeta mil. knezoškofa, ogledala si ondašnju vinarsko šolo in mesto. Sprejem na kolodvoru bo jako slovesen.

(Ljudske šole Ljubljanske.) Ker smo že objavili število učencev na nekterih ljudskih šolah, dostavimo še nastopne podatke: Na drugi mestni deški petrazrednici vpisanih je 673 učencev, na vadinici e. kr. učiteljšča 150, v Waldherrjevem zavodu 42, na deški šoli nemškega „Schulvereina“ 171, v Marijanišči 53.

(Kmetijsko predavanje) ima tajnik e. kr. kmetijske družbe, g. Gustav Pirc, v nedeljo 16. t. m. popoldne po cerkvenem opraviu na Vrhniki.

(Utrgalo) se je skalovje predvčerašnjim nad železničnim natirjem med Zagorjem in Savo. Skalovje je zasulo oba tira ter napravilo veliko škodo. Promet je bil pretrgan le nekaj ur.

(V Lukovici) je bila včeraj odprta brzojavna postaja.

(Umrli je) g. Janko Flere, oficijal deželnega računovodstva, po dolgi mučni bolezni v 47. letu svoje starosti. Nekaj časa bil je zavarovalen uradnik. Leta 1866 bil je v vojski ter postal častnik, pozneje pa je vstopil pri deželnemu odboru, kjer je več let služboval v deželni bolnici, pozneje pa kot računski oficijal. Pokojnik je bil vešč uradnik, iskren rodoljub in več let čitalniški pevec. Zapustil je vdovo in jednega sinu. Naj v miru počiva!

(Svetovna razstava v Barceloni 1888.) Dasi vodijo v Španijo od raznih strani železnice in dasi držita poleg nje dve morski svetovni trgovinski cesti, vendar se v Španijo uvaža na leto iz Avstro-Ogerske proizvodov in blaga samo za kakih 8 milijonov peset (frankov). Naša država, ki izvaža svoje proizvode in blago še v oddaljene kraje ter išče vsakega kotička, kjer le more razpečavati svoje blago, zanemarjala je do zdaj popolnoma španski trg, če tudi ima Španija kot moderna kulturna država vsa svojstva trgovinske in kolonijalne moči. V Španiji bi mogla naša država zamenjati blago, kar bi jo gotovo manje stalo, nego dolge zveze z najoddaljenjšimi kraji, kamor izvaža blago z velikimi žrtvami in stroški. Pozdravljali so tedaj krogi, kateri se zanimajo za izvoz blaga iz naše Avstrije, vest, da bode leta 1888 svetovna razstava v Barceloni, glavnem mestu Katalonije, kjer bode znova dana prilika avstrijskim trgovcem in obrtnikom, da se tesneje zvežejo s svojimi španskimi tovariši in da ožive trgovino in promet med obema državama in obema državama v korist.

Barcelona, glavno mesto Katalonije, najbogatейše obrtne pokrajine med vsemi španskimi, je najvažnejše pristanišče, trgovišče in fabriško mesto Španije, ktere osodo vodi sedaj modro avstrijska princesinja kot kraljica-vladarica. Barcelona je zajedno jedno najlepše zidanih mest španskih, na katalonski obali, pri pristanišči, v katero pripluje vsako leto okoli 1600 parnikov in blizu 3000 jadrnic. Barcelona sama šteje do pol milijona prebivalcev, ima krasne spomenike umetnosti in arhitekture, velikanska obrtna podjetja. Toda nam ni namen naštevati vseh trgovskih in obrtnih posebnosti; dosti bo, ako povemo, da imajo obrtni izdelki Španije posebni značaj svojega narodnega dela, s čimer se odlikujejo in tudi razlikujejo od drugih narodov. V Barcelono toraj, v Španijo naj pohiti drugo leto tudi naš trgovec in obrtnik; v Španijo, kamor izvaža na leto Francoska blaga za 235 milijonov, Angleška za 187, Nemška za 87, Belgija za 38 in Italija za 23 milijonov peset (frankov), toraj vsaka država veliko več nego Avstro-ogerska, ktero so ostale evropske države prehitile, ktera pa še jih more dohiteti, ker ima primerne blaga in izdelkov, katerim je le treba pot odpreti v španska kupovališča.

Naše usnje in blago od usnja, pohištvo, les in lesni izdelki, papir in papirnato blago, kemični proizvodi, orožje, orodje, mlinski in drugi stroji, alkoholi, živila, oblačila, tkanine, posamenterije, steklenina in porcelansko blago, pahljače, zlate in srebrne dragotine, glasbeno orodje, cerkveni predmeti itd. itd. morejo se tamkaj z vspehom zastopati. Trgovinska in obrtna zbornica na Dunaji je imela ta dobrohotni namen pred očmi, ter je z dovoljenjem visokega c. k. trgovinskega ministerstva sestavila posebno poverjenišтво, kteremu je naloga skrbeti, da bodo avstrijski izdelki častno zastopani na svetovni razstavi v Barceloni. Avstrijska komisija za svetovno razstavo v Barceloni l. 1888 daje vse potrebne napotke in pojasnila, pošilja programe in obrazce tistim trgovcem in obrtnikom, ki nameravajo svoje blago razstaviti prihodnje leto v Barceloni. Oglasila sprejema ta komisija („Oesterreichische Commission für die Weltausstellung in Barcelona 1888 in Wien, Goldschmiedgasse 12.“) najdalje do 15. novembra t. l. Programe in obrazce preskrbi, in daje razjasnila tudi trgovinska in obrtna zbornica v Ljubljani.

(Iz Rateč na Gorenjskem, 12. oktobra.) V sosedni vasi Podkorenem mudi se neki angleški pisatelj, da popiše Angležem v vsej strahoti našo gorenjsko zimo. Sreča mu je mila v tem oziru, kajti že včeraj je lahko občudoval prvi sneg, ki je naletal prav gost. Boljšega kraja si Anglež ni mogel izbrati. Današnje solnce bo sicer vzelo prvi sneg, vendar bo sin Albijona dobil še ugodno priliko, da občuduje, opisuje in čuti našo zimo.

(Štajarske trte) prav dobro kažejo v Foči v Bosni, kjer je pred dvema letoma neki Štajarec vinograd z njimi nasadil.

(Pobegnil) je dimnikarsk učenec, Jak. Ferlan, svojemu mojstru v Borovljah, kjer je pustil svojo knjižico, ter je utegnil vstopiti kot vajenec pri kakem mizarskem ali dimnikarskem mojstru.

(Nesreča.) Neka delavka iz Ljubljane ponesrečila se je 10. t. m. v Gradci v tovarni za žveplenke. Težak sod petroleja zvalil se ji je na levo nogo ter jo zlomil.

(Trgatev) pričela se bo v Ormoškem okraji okoli 20. t. m., če bo vreme lepo in gorko. Ako pa bo deževalo, jeli bodo trgati 15. oktobra.

(Ušel je) 11. t. m. prisiljenec Franc Črepinko iz Graške občne bolnišnice, kamor so ga bili poslali iz neke prisilne delalnice zaradi bolnih oči. Pobral je nekaj perila in drugih reči, ki so mu prišle ravno pod roko, da ni šel prazen po svetu — kako daleč — ni še znano.

(Pasji kontumac) za tri mesece dal je oklicati Mariborski župan, ker se je pri ondašnjih psih zasedila steklina.

(Na smrt obsojen) bil je preteklo soboto pred porotnim sodiščem v Trstu Matija Parovel zaradi zločinstva umora.

(„Triester Zeitung“), ki Slovanom ni ravno prijazna, obsodila je ostro Tržaškega župana, ki porabi vsako priliko, da pokaže svoje protiaustrijsko mišljenje, in je vedno „službeno zadržan“, kedar bi se moral pokazati kot prvi meščan avstrijskega Trsta. Tako se je službeno vdeležil pogreba ranjcega Jurčiča, ki je kot vrednik prvega irredentovskega lista v Avstriji, „Indipendente“, delal za „zjedinjeno Italijo“. Sv. maše povodom cesarjevega godu pa se g. župan ni vdeležil.

(Letošnja suša) uničila je posebno po Furlaniji skoraj ves pridelek, in bodo največji posestniki komaj toliko vina pridelali, kar ga za dom potrebujejo. Za prodaj ga ne bo nič. Poleg tega jih pa nadleguje še grozna bolezen „pelagra“. Ubogi ljudje so usmiljenja vredni. Najhuje je neki okoli Červinjana in Gradiške.

(Poskušinja) z električno razsvetljavo na Dunajskem severo-zapadnem kolodvoru izvršila se je 11. t. m. ponoči na občno zadovoljnost navzočih vojaških zastopnikov.

(Polkovni oddelek c. kr. domobranskega dragonskega polka št. I.) išče mlade možé, ki bi vstopili prostovoljno vsaj v dveletno službovanje. Taki prostovoljci dobivajo naslednje službene doklade: Računski podčastnik I. razreda 17 gld., stražmešter 17 gld., četovodja 14 gld., desetnik 9 gld. 50 kr., eskadronski trobentač 9 gld. 50 kr. in dragonec 8 gld. To velja za one šarže, ki vstopijo iz rezerve c. kr. vojske. Za one iz neaktivnega sebranja c. kr. domobrancev so pa določene te-le doklade: Za kovača 14 gld., za eskadronskega jermenarja 9 gld. 50 kr., za dragonca 8 gld. in za slugo častnikom 8 gld. Oddelek tega domobranskega dragonskega polka ima svoj garnizon v Stokerau-u, kamor mestni magistrat neposredno one naznani, kateri se oglašé k temu prostovoljnemu službovanju.

(Telefon) namerava trgovinski minister potegniti od Gradca do Dunaja po eni, in od Gradca do Trsta po drugi strani. Kedar bo ta dodelan, potegnili ga bodo tudi z Dunaja v Budimpešto. Razprave o tem so se že pričele.

(V Ameriko) jeli so se Korošci iz Belanske doline (Möllthal) prav pogosto seliti. Vzrok temu je neki ondašnji rojak, ki je šel že pred leti v Ameriko in se mu sedaj ondi prav dobro godi; tako vsaj mož piše na Belansko. Marsikteri precej trden kmet prodal je kmetijo in se zaupal s precejšno svoto gotovine v žepu neznanemu mu svetu in nestanovitni sreči na tujem. Kdo vé, če se ne bo ta in oni za ušesi praskal in solznih oči oziral preko atlantika po gorati prvotni domovini svoji — kedar bo že prepozno.

Telegrami.

Sofija, 12. oktobra. Občinske volitve po celi Bolgariji vršile se bodo prihodnje nedeljo.

Bukurešt, 12. oktobra. Kralj zapustil je danes Sinaio ter odšel v Slatino, da bo navzoč pri vojaških vajah.

Novi York, 12. oktobra. Na Chicago-Atlantic-železnici trčil je blizo Nort-Hudson-Indiane tovarn vlak ob brzovlak; štirje vozovi za osebe, med tem spalen voz, so se prekopičili in začeli goreti. Izmed potovalcev je 17 mrtvih in več ko 25 ranjenih.

Umrli so:

9. oktobr.: Jožefa Appé, uršulinka, 98 let, Kongresni trg št. 26, ostarelost.

12. oktobra. Vincencija Petrič, hči izdelovalca orgel, 6½ leta, Poljanska cesta št. 18, Uraemie.

Tuji.

11. oktobra.

Pri **Matiču**: V. Mauras, finančni nadsovetnik, z Dunaja. — R. Bauer, vdova uradnika, z Dunaja. — Saxinger, Herwisch, trgovec, z Dunaja. — Büchler, trgovec, iz Budimpešte. — G. Grünhut, trgovec z Ogerskega. — A. Schere, zasebnik, s hčerjo, iz Gradca. — J. Winkler, župnik, z Nemčije.

Pri **Stonu**: N. Sgolia, zasebnik, z družino, iz Egipta. — Popper, Diem, Lenz, trgovci, z Dunaja. — J. Gamer, trgovec, iz Solnograda. — J. Löwinger, trgovec, z Ogerskega. — Purjanowsky, zasebnik, iz Slavonije. — J. pl. Vinovič, zasebnik, s hčerami, iz Podkapla. — J. Grohmann, trgovec, z Moravskega. — K. Sehnitz, uradnik, s soprogo, iz Gradca. — M. Markič, upravitelj, iz Gradca. — C. Moser, posestnik, s soprogo, iz Vipave. — Dr. J. Mally, okrajni zdravnik, iz Kranja. — Mankoč, Laekenbacher, Radesich, trgovci, iz Trsta. — J. baroninja Benko, zasebnica, z družino, iz Pulja.

Pri **Bavarskem dvoru**: J. Klovočič, kupčevalec, iz Zagreba. — Handel, trgovec, iz Kočevja. — Ogrine, trgovski pomočnik, iz Kočevja.

Pri **Južnem kolodvoru**: K. Wahl, potovalec, iz Nemčije. — J. Grund, nadinženir, z Dunaja. — A. Ripler, zasebnica, s Češkega. — E. Jung, uradnik, s Češkega. — T. Székely, trgovec, z Ogerskega. — J. Plihal, natakár, iz Gradca.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
12.	7. u. zjut.	731.30	+ 3.6	sl. sev.	objačeno	10.60
	2. u. pop.	730.98	+ 6.8	sl. zap.		
	9. u. zveč.	730.30	+ 6.4	sl. zap.	dež	dež

Popoldne in zvečer dež z prenehanjem. Srednja temperatura 6.5° C., za 5.6° pod normalom.

Dunajška borza.

(Telegrafirano poročilo.)

13. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 20 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 45 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	111 „ 95 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ — „
Akcije avstr.-ogerske banke	884 „ — „
Kreditne akcije	283 „ 30 „
London	125 „ 55 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 93½ „
Cesarski cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 42¼ „

Tržne cene

dné 12. oktobra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	5.69	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež,	4.22	Surovo maslo,	— 90
Ječmen,	3.25	Jajce, jedno	— 2½
Oves,	2.44	Mleko, liter	— 8
Ajda,	4.23	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	3.90	Telečje	— 50
Koruza,	4.39	Svinjsko	— 60
Krompir,	2.32	Koštrunovo	— 32
Leča,	11 —	Pišaneč	— 45
Grah,	12 —	Golob	— 17
Fazol,	11 —	Seno, 100 kgr.	2.41
Maslo,	1 —	Slama,	1.96
Mast,	— 64	Drva trda, 4 mtr.	6.40
Špeh svež,	— 60	„ mehka,	4.10

Razglas.

(2)

Najdenih je bilo meseca junija l. 1880 v Ljubljani na mestnem trgu **25 gold.** in zraven menjica na ime „Treun“. Kdor je te reči zgubil, naj se zgłosi pri podpisnem ter dokaže, da je najdeno res njegovo.

Vuzenica-Saldenhofen na Spodnjem Štajarskem.

Tomaž Mraz,
dejan.

Ova živinska somnja

vsako leto 1. majnika in 18. oktobra sta z odlokom visoke deželne vlade v Ljubljani z dné 26. prosenca 1887 leta št. 11.565 na

Bohinjski Bistrici

dovoljena.

Slavno občinstvo se na prvi somenj **18. oktobra t. l.** vabi k obilni vdeležbi.

Županstvo na Bohinjski Bistrici

24. septembra 1887.

(5)